

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2024-2026**

Sieradz, kwiecień 2024 roku

<i>Spis treści:</i>	<i>Str.</i>
1. Wstęp	3
2. Realizacja zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na poziomie gmin	3
3. Ogólne informacje dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej	6
4. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w powiecie sieradzkim w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej - dane statystyczne	8
5. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w powiecie sieradzkim w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej – opis działań	14
6. Sprawozdanie z realizacji działań zawartych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w zakresie instytucjonalnej pieczy Zastępczej (dane statystyczne)	27
7. Sprawozdanie z realizacji działań zawartych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej	31
8. Osoby pełnoletnie opuszczające pieczę zastępczą	34
9. Cele i kierunki działania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2024-2026	38
10. Wysokość środków finansowych planowanych w budżecie Powiatu Sieradzkiego na lata 2024-2026	45
11. Adresaci Programu	45
12. Źródła finansowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej	45
13. Zakładane rezultaty Programu	46
14. Koordynator Programu	46
15. Monitorowanie Programu	46

Wstęp

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177) nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej.

Jak wynika z art. 32 wymienionej ustawy, piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat.

Niniejszy Program jest dokumentem, na podstawie którego realizowane będą kierunki działań związanych z funkcjonowaniem systemu pieczy zastępczej w powiecie sieradzkim w latach 2024-2026.

W Programie zawarto również raport z realizacji zadań zawartych w poprzednim Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w okresie 2021-2023.

Realizacja zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na poziomie gmin w okresie 2021-2023r.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Jak wynika z art. 8 i 9 wymienionej ustawy, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie. Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny
- placówek wsparcia dziennego
- rodzin wspierających.

Pracę z rodziną organizuje gmina, która może objąć rodzinę następującymi formami wsparcia:

Asystent rodziny - do jego zadań należy m.in. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, problemów wychowawczych z dziećmi. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Rodziny wspierające - w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pracą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka.

Placówka wsparcia dziennego - może być prowadzona w formie opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, w formie specjalistycznej oraz w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę placówki. Placówki wsparcia dziennego zapewniają dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego.

Tabela nr 1

Liczba zatrudnionych asystentów rodziny i liczba rodzin korzystających z usług asystenta, wg stanu na 31 grudnia każdego roku

Gminy:	31.12.2021		31.12.2022		31.12.2023	
1	2		3		4	
	Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba asystentów	Liczba rodzin
	1	2	3	4	5	6
Miasto Sieradz	2	27	3	36	3	43
Błaszki	3	12	3	13	3	21
Warta	1	15	1	13	1	13
Złoczew	1	0	1	5	2	7
Brąszewice	1	5	1	4	1	5
Brzeźnio	1	8	1	6	1	7
Burzenin	1	2	1	4	1	3
Goszczanów	1	4	1	5	1	4
Klonowa	2	4	1	3	1	2
Sieradz (gmina)	1	7	1	8	1	7
Wróblew	1	5	1	5	1	6

Tabela nr 2

Liczba placówek wsparcia dziennego i przeciętna liczba dzieci objętych wsparciem placówki

Gminy:	31.12.2021		31.12.2022		31.12.2023	
1	2		3		4	
	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba placówek	Liczba dzieci
	1	2	3	4	5	6
Miasto Sieradz	0	0	0	0	0	0
Błaszki	1	25	1	22	1	19
Warta	2	17	1	22	1	19
Złoczew	0	0	0	0	0	0
Brąszewice	0	0	0	0	0	0
Brzeźnio	0	0	0	0	0	0
Burzenin	0	0	0	0	0	0
Goszczanów	0	0	0	0	0	0
Klonowa	0	0	0	0	0	0
Sieradz (gmina)	0	0	0	0	0	0
Wróblew	0	0	0	0	0	0

Tabela nr 3

Liczba rodzin wspierających i liczba rodzin objętych pomocą rodziny wspierającej

Gminy:	31.12.2021		31.12.2022		31.12.2023	
1	2		3		4	
	Liczba rodz. wsp	Liczba rodzin	Liczba rodz.wsp	Liczba rodzin	Liczba rodz.wsp.	Liczba rodzin
	1	2	3	4	5	6
Miasto Sieradz	0	0	0	0	0	0
Błaszki	1	1	0	0	0	0
Warta	0	0	0	0	0	0
Złoczew	0	0	0	0	0	0
Braszewice	0	0	0	0	0	0
Brzeźnio	0	0	0	0	0	0
Burzenin	0	0	0	0	0	0
Goszczanów	0	0	0	0	0	0
Klonowa	0	0	0	0	0	0
Sieradz (gmina)	0	0	0	0	0	0
Wróblew	0	0	0	0	0	0

Źródło: dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu sieradzkiego, na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Jak wynika z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177) rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania: instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających. Stosując ustawę należy mieć na względzie prawo dziecka do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 33 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka - opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Zatem pierwszym celem pieczy zastępczej jest praca z rodziną, umożliwiającą dziecku powrót do rodziców. Pobyt dziecka w pieczy zastępczej powinien mieć charakter tymczasowy, a w przypadku niemożności powrotu do rodziny biologicznej dziecka należy zagwarantować prawo do wychowywania się w nowej rodzinie (przysposabiającej).

Z analizy nadesłanych z ośrodków pomocy społecznej sprawozdań z zakresu realizacji zadań dotyczących wspierania rodziny wynika, że spośród podmiotów działania na rzecz dziecka i rodziny największą popularnością cieszy się instytucja asystenta rodziny. Najwięcej asystentów, którzy pracowali z dużą liczbą rodzin jest w gminach: Miasta Sieradz, gmina Błaszki, gmina Warta. Placówki wsparcia dziennego działające na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej działały w gminie Błaszki i w gminie Warta. Na przestrzeni ostatnich trzech lat tylko jedna gmina (gmina Błaszki) zdecydowała się, w 2021 roku, na uruchomienie rodziny wspierającej. Instytucja rodzin wspierających jest najmniej popularnym instrumentem w pracy z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze i nie jest wykorzystywana przez gminy naszego powiatu.

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Ogólne informacje dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 180 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177) do zadań własnych powiatu należy zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców.

Podstawowe pojęcia z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona
 - b) niezawodowa
 - c) zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna
- 2) rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze spokrewnione – tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą osoby będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodziny zastępcze niezawodowe - tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Rodzinę zastępczą niezawodową tworzą osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W powyższej formie pieczy zastępczej może przebywać nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2.

Rodziny zastępcze zawodowe - tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Rodzinę zastępczą zawodową tworzą osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W powyższej formie pieczy zastępczej, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2 ustawy. W razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Za pełnienie powyższej funkcji rodzinom zastępczym przysługuje wynagrodzenie, a osoba, której przysługuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej nie może kontynuować lub podjąć dodatkowego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez zgody właściwego starosty.

W ramach rodzin zastępczych zawodowych ustawa wyróżnia dodatkowo:

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - umieszcza się w nich dziecko do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o:

- 1) powrót dziecka do rodziny
- 2) przysposobienie
- 3) umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne - umieszcza się w szczególności:

- 1) dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności
- 2) dzieci na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich
- 3) małoletnie matki z dziećmi.

Rodzinne domy dziecka - tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Rodzinny dom dziecka tworzą osoby niebędące wstępniymi lub rodzeństwem dziecka. W powyższej formie pieczy zastępczej może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2. W razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Za pełnienie powyższej funkcji osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje wynagrodzenie, a osoba, której przysługuje wynagrodzenie z tytułu prowadzenia rodzinnego domu dziecka nie może kontynuować lub podjąć dodatkowego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez zgody właściwego starosty.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej – zgodnie z art. 180 pkt 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie sieradzkim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu. Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy całokształt spraw związanych z kwalifikowaniem kandydatów na rodziny zastępcze oraz zapewnianie wsparcia funkcjonującym rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka oraz wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.

Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w powiecie sieradzkim, w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej - dane statystyczne

Podstawowe dane statystyczne w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej za okres 2021-2023

Tabela nr 4

Ogólna liczba rodzinnych form pieczy zastępczej i przebywających w nich dzieci w powiecie sieradzkim w latach 2021 – 2023 (okresy 12 miesięcy od I do XII każdego roku, narastająco).

Rodzaj rodziny	2021 r.		2022 r.		2023 r.	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	81	99	82	97	78	86
Rodziny zastępcze niezawodowe	39	52	37	48	37	46
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	7	33	6	25	7	36
Zawodowe „zwykłe”	6	26	5	19	5	25
Specjalistyczne	0	0	0	0	0	0
O charakterze pogotowia rodzinnego	1	7	1	6	2	11
Rodzinne domy dziecka	1	6	1	3	1	6
Ogółem	128	190	126	173	123	174

W okresie trzech ubiegłych lat liczba rodzin zastępczych i wychowujących się w nich dzieci utrzymywała się raczej na stałym poziomie. Można zauważyć dużą liczbę przebywających dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych: w 2021 roku – 33 dzieci, w 2022 roku – 25 dzieci, a w 2023 roku w rodzinach zastępczych zawodowych miejsca potrzebowało 36 dzieci. W 2023 w rodzinach pełniących zadania pogotowia rodzinnego było potrzebne miejsce dla 11 dzieci – najwięcej w ciągu ostatnich trzech lat.

W okresie trzech ostatnich lat funkcjonował w naszym powiecie rodzinny dom dziecka, a od 2023 roku funkcjonują dwie rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego. Liczba przebywających w zawodowej rodzinnej pieczy zastępczej dzieci świadczy o potrzebie rozwijania rodzinnych form pieczy zastępczej.

Tabela nr 5

Liczba powstałych rodzin zastępczych i dzieci, które po raz pierwszy trafiły do rodzinnej pieczy zastępczej w latach: 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba powstałych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	17	14	14
Liczba umieszczonych dzieci	38	26	35

W 2021 roku i w 2023 roku liczba umieszczonych dzieci była na porównywalnym poziomie. W 2022 do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło mniej dzieci.

Tabela nr 6

Liczba umieszczeń dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2021-2023 – z podziałem na formy rodzinnej pieczy zastępczej:

	2021	2022	2023
Rodziny zastępcze spokrewnione	14	13	11
Rodziny zastępcze niezawodowe	7	4	4
Rodziny zastępcze zawodowe	16	9	16
Rodzinne domy dziecka	1	0	4
Ogółem:	38	26	35

W latach 2018-2020 najczęściej dzieci umieszczanych było w rodzinach zastępczych spokrewnionych. W ostatnich trzech latach: 2021-2023 umieszczenia dzieci w zawodowej rodzinnej pieczy zastępczej przewyższyły umieszczenia dzieci w spokrewnionych i niezawodowych rodzinach zastępczych.

Tabela nr 7

Liczba umieszczeń dzieci, z poszczególnych gmin powiatu sieradzkiego, w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2021-2023:

Gminy:	2021	2022	2023
Miasto Sieradz	18	8	22
Błaszki	6	3	2
Warta	3	2	0
Złoczew	0	3	3
Brąszewice	1	3	0
Brzeźnio	2	2	1
Burzenin	0	0	0
Goszczanów	0	0	0
Klonowa	0	0	0
Gmina Sieradz	5	3	5
Wróblew	0	0	0
Inne powiaty	3	2	2
Ogółem:	38	26	35

Najwięcej dzieci, w ciągu trzech ostatnich lat, trafiło do rodzinnej pieczy zastępczej, z terenu miasta Sieradza. Gminami, które w ciągu trzech ostatnich lat nie umieściły w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci są: gmina Burzenin, gmina Goszczanów, gmina Klonowa oraz gmina Wróblew.

Tabela nr 8

Napływ dzieci w powiecie sieradzkim do rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023 (z poszczególnych środowisk):

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Z rodziny naturalnej	26	24	30
Z rodzinnej pieczy zastępczej	12	2	5
Z instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0
Inne	0	0	0
Ogółem:	38	26	35

Do rodzinnej pieczy zastępczej trafiają dzieci przeważnie bezpośrednio ze swoich rodzin naturalnych. Umieszczenie dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej, jest związane ze zmianą rodziny zastępczej (przeważnie druga zmiana). W ostatnich trzech latach ani jedno dziecko z placówek opiekuńczo-wychowawczych nie trafiło do rodzinnej pieczy zastępczej. Jest to związane z dużą liczą umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zawodowej - w 2023 roku 20 dzieci.

Tabela nr 9

Odpływ dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023:

	2021	2022	2023
Liczba rozwiązanych rodzin zastępczych	16	16	17
Liczba dzieci w tych rodzinach	43	33	29

Tabela nr 10

Odpływ dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023 (przyczyny)

Przyczyny:	2021	2022	2023
Powrót do rodziny naturalnej	13	12	7
Umieszczenie w innej rodzinnej pieczy zastępczej	13	2	7
Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej	1	1	2
Adopcja	5	2	0
Usamodzielnienie	9	16	13
Inne	2	0	0
Ogółem:	43	33	29

Wciąż najczęstszą przyczyną opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej jest usamodzielnienie wychowanków związane z uzyskaniem pełnoletności lub ukończeniem nauki szkolnej. W 2023 roku mniej dzieci powróciło, do swoich rodzin biologicznych w porównaniu z latami 2021-2022.

Tabela nr 11

Ogólna liczba rodzinnych form pieczy zastępczej i przebywających w nich dzieci w powiecie sieradzkim w latach 2021– 2023 - wg stanu na 31 grudnia każdego roku.

Rodzaj rodziny	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		31.12.2023 r.	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	72	84	68	75	67	74
Rodziny zastępcze niezawodowe	33	44	35	43	31	38
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	6	16	6	20	7	28
Zawodowe „zwykłe”	5	15	5	17	5	19
Specjalistyczne	0	0	0	0	0	0
O charakterze pogotowia rodzinnego	1	1	1	3	2	9
Rodzinne domy dziecka	1	3	1	2	1	5
Ogółem	112	147	110	140	106	145

Tabela nr 12

Wiek dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej wg stanu na 31 grudnia w latach 2021-2023

Dzieci w wieku:	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Poniżej 1 roku	1	1	2
Od 1 roku – 3 lat	7	7	13
4-6 lat	14	11	13
7-13 lat	49	49	45
14-17 lat	33	30	36
Powyżej 18 roku życia	43	42	36
Ogółem:	147	140	145

Najwięcej dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej jest w przedziale wiekowym 7-13 lat. Dużą grupę dzieci stanowią pełnoletni wychowankowie, którzy przebywają w rodzinach zastępczych na dotychczasowych zasadach do czasu ukończenia nauki szkolnej.

Tabela nr 13

Rodzinna piecza zastępcza – stan w dniu 31.12.2023 r.

Liczba dzieci pod opieką	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe	Rodzinne domy dziecka
bez przyjętych dzieci	0	0	0	0
z 1 dzieckiem	60	26	0	0
z 2 dzieci	7	3	0	0
z 3 dzieci	0	2	2	0
z 4 dzieci	0	0	3	0
z 5 dzieci	0	0	2	1
z 6 dzieci i więcej	0	0	0	0
Ogółem:	67	31	7	1

Tabela nr 14

Rodzinna piecza zastępcza – stan w dniu 31.12.2023 r.

Wiek rodzin zastępczych (w przypadku małżeństw osoby młodszej)	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe	Rodzinne domy dziecka
do 21 lat	0	0	0	0
22-30	5	0	0	0
31-40	5	5	1	0
41-50	2	11	2	0
51-60	14	6	2	1
61-70	31	8	2	0
71 lat i więcej	10	1	0	0
Ogółem:	67	31	7	1

Rodziny zastępcze spokrewnione – tę formę pieczy zastępczej prowadzą przeważnie osoby w przedziale wiekowym 61-70 . Jest to zrozumiałe ponieważ rodziny zastępcze spokrewnione tworzą w większości dziadkowie dzieci. 60 rodzin spokrewnionych ma pod swoją pieczę 1 dziecko, 7 rodzin opiekuje się dwojgiem dzieci.

Rodziny zastępcze niezawodowe – tę formę pieczy zastępczej prowadzą przeważnie osoby w przedziale wiekowym 41-50 oraz 61-70. Rodziny niezawodowe tworzą przeważnie osoby z dalszej rodziny dzieci (poza dziadkami i rodzeństwem). 26 rodzin niezawodowych wychowuje 1 dziecko.

Rodziny zastępcze zawodowe – tworzone są przez osoby obce w stosunku do przyjętych dzieci. Swoją funkcję pełnią w sposób zawodowy czyli na podstawie umowy o pracę, do której zastosowanie mają przepisy dotyczące umowy-zlecenia. Na dzień 31.12.2023 r. żadna rodzina zastępcza zawodowa nie sprawuje opieki nad mniej niż trojgiem dzieci.

Z uwagi na dużą liczbę umieszczeń dzieci w rodzinach zawodowych mamy dwie rodziny zawodowe, które wychowują dwoje dzieci, trzy rodziny zawodowe z czworgiem dzieci i dwie rodziny zawodowe z pięciorgiem dzieci. Wśród rodzin zawodowych, dwie rodziny to osoby w wieku powyżej 60-go roku życia.

Rodzinne domy dziecka - tworzone są przez osoby obce w stosunku do przyjętych dzieci. Swoją funkcję pełnią w sposób zawodowy czyli na podstawie umowy o pracę, do której zastosowanie mają przepisy dotyczące umowy-zlecenia. Na dzień 31.12.2023 r. w naszym powiecie funkcjonuje 1 rodzinny dom dziecka. Prowadzi go osoba w przedziale wiekowym 51-60 i ma pod swoją opieką 5-ro dzieci.

Tabela nr 15

Budżet rodzinnej pieczy zastępczej - rodziny zastępcze i rodzinny dom dziecka w powiecie sieradzkim (wydatkowane środki finansowe):

rok	2021	2022	2023
Kwota (w zł)	2.736.357,00	2.741.838,96	3.073.720,18

Sprawozdanie z realizacji działań zawartych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej – opis działań.

Rok 2021

Tworzenie warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej.

W celu tworzenia warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej, w 2021 roku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonało następujących działań:

- opracowano Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023
- kontynuowano funkcjonowanie strony internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu, w której zamieszczony był komunikat zachęcający do utworzenia rodziny zastępczej;
- przez cały 2021 rok, przy Urzędzie Miasta Sieradza, na ruchomym billboardzie funkcjonował plakat promujący rodzicielstwo zastępcze;
- w ramach obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, 29 maja 2021 roku na terenie restauracji Przystań w Sieradzu, zorganizowano spotkanie z rodzinami zastępczymi i dziećmi, które wzięły udział w konkursie plastycznym. Tematem konkursu był „Moja rodzina – mój dom”. Wszystkim uczestnikom konkursu wręczono dyplomy i nagrody oraz zorganizowano poczęstunek dla wszystkich uczestników spotkania. Relacja z tego wydarzenia odbyła się na stronie internetowej PCPR w Sieradzu
- wykonanie i kolportaż ulotek promujących rodzicielstwo zastępcze, plakatów i kalendarzy na 2022 rok, hasłem kalendarza było „Teraz jest czas na miłość – Zostań Rodzicem Zastępczym”;
- wychowankowie rodzin zastępczych uczestniczyli w Mikołajkach organizowanych przez rozgłośnie regionalną „Nasze Radio” (PCPR wytypował dzieci z rodzin zastępczych, które w ubiegłym roku mógł odwiedzić Mikołaj z Naszego Radia) – relacja z tego wydarzenia znalazła się na stronie internetowej „Naszego Radia”,

- w 2021 roku Radio Łódź także wystąpiło z propozycją obdarowania prezentami świątecznymi dzieci przebywających w naszych rodzinach zastępczych. Zostało wytypowanych przez PCPR 15-ro dzieci, które otrzymały świąteczne paczki. Relacja z tego wydarzenia na stronie internetowej PCPR w Sieradzu

W ramach procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów zgłaszających gotowość podjęcia się funkcji rodziny zastępczej zrealizowano następujące działania:

- rozpoczęcie procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów (dwa małżeństwa) zgłaszających gotowość podjęcia się funkcji rodziny zastępczej zawodowej dla niespokrewnionych z sobą dzieci. W 2021 r. objęto tych kandydatów wizytą w ich miejscu zamieszkania w celu zbadania warunków mieszkaniowych (2 wywiady kandydackie) oraz badaniami psychologicznymi - 2 opinie psychologa dotyczące predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z dnia 31.08.2021 r. oraz z dnia 25.11.2021 r.

- w 2021 r. opracowano w stosunku do kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową (którzy zgłosili się w 2020 roku) 1 opinię pedagogiczno-psychologiczną z dnia 19.04.2021 r. będącą podstawą do wydania zaświadczeń kwalifikacyjnych

- w 2021 roku, PCPR wydał 2 zaświadczenia kwalifikacyjne dla wyżej wymienionych kandydatów (małżeństwo wnoszące o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej) z dnia 25.05.2021 r.

- w wyniku zakończonej wyżej wymienionej procedury kwalifikacyjnej zaczęła funkcjonować w naszym powiecie 1 nowa rodzina zastępcza zawodowa – umowa o pełnienie tej funkcji została zawarta 26.05.2021 r.

- w 2021 roku procedurą kwalifikacyjną (wynikającą z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) w stosunku do osób, które zgłosiły chęć utworzenia rodziny zastępczej dla dzieci z kręgu swojej własnej rodziny oraz dzieci niespokrewnionych, objęto 13 środowisk rodzinnych - łącznie wydano 13 opinii (dla kandydatów) wystawionych przez psychologa dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;

- w 2021 roku psycholog wydał 17 opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej dotyczących funkcjonujących rodzin zastępczych

- w 2021 roku 9 osobom starającym się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej umożliwiono odbycie szkolenia dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze i pokryto koszty tego szkolenia. Szkolenia prowadziło Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” Oddział Terenowy w Łodzi;

- w 2021 roku umożliwiono odbycie szkolenia dla 2 osób przeznaczonego dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze i pokryto koszty tego szkolenia. Szkolenie prowadziło Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” Oddział Terenowy w Łodzi;

- zawarto kolejne 3 umowy z osobami pełniącymi w naszym powiecie funkcję rodziny zastępczej zawodowej. Tak więc, na podstawie tych umów, 3 zawodowe rodziny zastępcze w dalszym ciągu kontynuowały swoją działalność.

Wsparcie dla osób sprawujących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej

W zakresie wsparcia dla osób sprawujących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej zrealizowano następujące działania:

- w 2021 roku dokonano **202** okresowe oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (w ramach dokonywania ocen, PCPR współpracował z ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami sądowymi, jednostkami oświatowymi oraz organizacjami społecznymi);

- sporządzono **203** opinie do Sądu – Wydziału Rodzinnego i Nieletnich dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;

- opracowano **42** oceny rodzin zastępczych;

- opracowano 57 planów pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej;
- w ramach współpracy z rodzinami zastępczymi i organizacją opieki nad dziećmi w rodzinach zastępczych dokonano łącznie 410 wizyt w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka, w ich miejscu zamieszkania;
- wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (4 koordynatorów) w 2021 roku objęto łącznie 64 rodziny zastępcze (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej przysługuje na wniosek rodziny zastępczej, w stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wsparcie zapewniali pozostali pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej);
- 4 rodziny zastępcze zawodowe i 1 osoba prowadząca rodzinny dom dziecka skorzystały w 2021 roku z możliwości zatrudnienia w ich rodzinach osób do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;
- udzielono „urlopu wypoczynkowego” związanego z przerwą w opiece nad dzieckiem, rodzinie zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego;
- dwie rodziny zastępcze zawodowe pełniły trzykrotnie funkcję rodziny pomocowej w związku z przerwą w opiece nad dzieckiem związaną z wypoczynkiem rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego (umowy dotycząca rodziny pomocowej obowiązywały w okresach: 23.04.2021 r. - 30.04.2021 r. oraz 01.07.2021-12.07.2021.
- psycholog zatrudniony w Zespole d/s Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w ramach udzielanego poradnictwa psychologicznego, odbył 143 spotkania z rodzicami zastępczymi, 107 spotkań z dziećmi wychowującymi się w rodzinnej pieczy zastępczej, 2 spotkania z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, 1 spotkanie z usamodzielnianą wychowanką oraz 8 spotkań z pełnoletnimi wychowankami przebywającymi w rodzinach zastępczych;
- w 2021 roku zorganizowano, szkolenie dla zawodowych rodzin zastępczych i osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka na temat „Adopcja – burza emocji dziecka i rodzica zastępczego. Jak przygotować dziecko i siebie do adopcji”. W szkoleniu uczestniczyły wszystkie osoby sprawujące w naszym powiecie funkcję zawodowej pieczy zastępczej tj. 6 rodzin zawodowych i rodzinny dom dziecka. Szkolenie prowadził trener Ośrodka Wsparcia Rodzinnej Opieki Zastępczej PORT Towarzystwa Nasz Dom w Warszawie;
- w 2021 roku 7 osób tworzących rodziny zastępcze uczestniczyło w szkoleniu pod nazwą „Odpowiedzialna rodzina” zorganizowanego w ramach działań profilaktycznych z programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Szkolenie dotyczyło wdrażania prawidłowych metod wychowawczych i wzmocnienia kompetencji rodzicielskich
- w 2021 roku zgłoszono 11 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi;
- w 2021 roku osoby tworzące rodziny zastępcze nie występowały z wnioskiem o udzielenie pomocy prawnej;
- w 2021 roku do PCPR wpłynęła propozycja ze Stowarzyszenia Polska 2050 Szymona Hołowni dotycząca objęcia dzieci z rodzin zastępczych pomocą w nauce w formie korepetycji udzielanych online przez wolontariuszy. Z tej formy pomocy w nauce skorzystało 20 wychowanków rodzin zastępczych;

W 2021 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pozostali pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej skorzystali z następujących form podnoszenia kwalifikacji zawodowych (tematy szkoleń):

- „Plan pomocy dziecku i okresowa ocena sytuacji dziecka”
- „Wypalenie zawodowe – szkolenie dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu województwa łódzkiego”
- „Praca w oparciu o system zasad i konsekwencji, czyli co zrobić, gdy wychowanek zachowuje się niewłaściwie”

- „Dla dobra dziecka - dla dobra rodziny. Funkcjonowanie systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej – dylematy, wyzwania, perspektywy” – konferencja
- „Jestem, ale nie chce być – depresja i samobójstwa u dzieci i młodzieży”
- „Seksualność dzieci i młodzieży – edukacja”
- Szkolenie „Odpowiedzialna rodzina”
- „Procedura odbierania dzieci z rodzin zgodnie z decyzjami sądu”
- „Konsultacje społeczne w sprawie Wojewódzkiego Programu Pieczy Zastępczej” – konferencja.

Rok 2022

Tworzenie warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej.

W celu tworzenia warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej, w 2022 roku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonało następujących działań:

- kontynuacja funkcjonowania strony internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu, w której zamieszczony był komunikat zachęcający do utworzenia rodziny zastępczej;
- przez cały 2022 rok, przy Urzędzie Miasta Sieradza, na ruchomym billboardzie funkcjonował plakat promujący rodzicielstwo zastępcze;
- w związku z obchodzonego 30 maja Dniem Rodzicielstwa Zastępczego, w miesiącu maju na stronie Powiatu Sieradzkiego oraz na Facebooku powiatowym zostało zamieszczone ogłoszenie o poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych oraz życzenia dla osób wykonujących w naszym powiecie zadania rodzin zastępczych;
- w ramach obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, 13 czerwca 2022 roku na terenie Portu jachtowego „Jeziorsko”, odbył się piknik dla rodzin zastępczych i dzieci. W ramach pikniku nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu plastycznego dla wychowanków rodzin zastępczych. Tematem konkursu było „Moje marzenia”. Wszystkim uczestnikom konkursu wręczono dyplomy i nagrody oraz zorganizowano poczęstunek dla wszystkich uczestników spotkania. Relacja z tego wydarzenia odbyła się na stronie internetowej PCPR w Sieradzu i stronie internetowej Powiatu Sieradzkiego;
- kolportaż na terenie powiatu sieradzkiego ulotek promujących rodzicielstwo zastępcze i plakatów;
- wykonanie i kolportaż kalendarzy na 2023 rok promujących ideę rodzicielstwa zastępczego. Hasłem kalendarza było „Idź za głosem serca - zostań rodzicem zastępczym”;
- wychowankowie rodzin zastępczych uczestniczyli w Mikołajkach organizowanych przez rozgłośnie regionalną „Nasze Radio” (PCPR wytypował 15 dzieci z rodzin zastępczych, które w ubiegłym roku mógł odwiedzić przed Świętami Bożego Narodzenia Mikołaj z Naszego Radia) – relacja z tego wydarzenia znalazła się na stronie internetowej „Naszego Radia”;
- w 2022 roku Radio Łódź także wystąpiło z propozycją obdarowania prezentami świątecznymi dzieci przebywających w naszych rodzinach zastępczych. Zostało wytypowanych przez PCPR 15-ro dzieci, którym przekazano świąteczne paczki z wyżej wymienionej Rozgłośni;
- w okresie od 19 grudnia 2022 do 23 grudnia 2022 na antenie Naszego Radia były emitowane ogłoszenia dotyczące poszukiwania przez PCPR kandydatów na rodziców zastępczych. Było to 10 emisji (2 razy dziennie przez 5 dni)
- 22 grudnia 2022 roku na portalu internetowym Naszego Radia został zamieszczony baner reklamowy PCPR dotyczący poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze. Tytuł baneru: „Rodzice zastępczy niezwykle potrzebni”. Baner na portalu Naszego Radia funkcjonował od 22 grudnia 2022 roku do 19 lutego 2023 roku.

W ramach procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów zgłaszających gotowość podjęcia się funkcji rodziny zastępczej zrealizowano następujące działania:

- kontynuacja procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów (małżeństwo z terenu miasta Sieradza) zgłaszających gotowość podjęcia się funkcji rodziny zastępczej zawodowej. W 2022 r. w stosunku do tych kandydatów wydano opinię pedagogiczno-psychologiczną. W wyniku procedury kwalifikacyjnej nastąpiła odmowa ze strony PCPR pozytywnego zakwalifikowania kandydatów do pełnienia rodziny zastępczej zawodowej
- kontynuacja procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów (małżeństwo z terenu gminy Błaszki) zgłaszających gotowość podjęcia się funkcji rodziny zastępczej zawodowej. W 2022 r. w stosunku do tych kandydatów wydano opinię pedagogiczno-psychologiczną oraz skierowano na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- w 2022 roku procedurą kwalifikacyjną (wynikającą z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) w stosunku do osób, które zgłosiły chęć utworzenia rodziny zastępczej dla dzieci z kręgu swojej własnej rodziny oraz dzieci niespokrewnionych, objęto 9 środowisk rodzinnych - łącznie wydano 9 opinii (dla kandydatów) wystawionych przez psychologa dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- w 2022 roku psycholog wydał 4 opinie dotyczące predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku do funkcjonujących rodzin zastępczych
 - w 2022 roku 4 osobom starającym się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej umożliwiono odbycie szkolenia dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze i pokryto koszty tego szkolenia. Szkolenia prowadziło Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” Oddział Terenowy w Łodzi;
 - w 2022 roku umożliwiono odbycie szkolenia dla 2 osób przeznaczonego dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze i pokryto koszty tego szkolenia. Szkolenie prowadziło Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” Oddział Terenowy w Łodzi;

Wsparcie dla osób sprawujących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej

W zakresie wsparcia dla osób sprawujących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej zrealizowano następujące działania:

- w 2022 roku dokonano **253** okresowe oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (w ramach dokonywania ocen, PCPR współpracował z ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami sądowymi, jednostkami oświatowymi oraz organizacjami społecznymi);
- sporządzono **243** opinie do Sądu – Wydziału Rodzinnego i Nieletnich dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;
- opracowano **31** ocen rodzin zastępczych;
- opracowano **58** planów pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej;
- w ramach współpracy z rodzinami zastępczymi i organizacją opieki nad dziećmi w rodzinach zastępczych dokonano łącznie **718** wizyt w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka, w ich miejscu zamieszkania;
- wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (4 koordynatorów) w 2022 roku objęto łącznie 68 rodzin zastępczych (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej przysługuje na wniosek rodziny zastępczej, w stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wsparcie zapewniali pozostali pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej);
- 4 rodziny zastępcze zawodowe i 1 osoba prowadząca rodzinny dom dziecka skorzystały w 2022 roku z możliwości zatrudnienia w ich rodzinach osób do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;
- udzielono „urlopu wypoczynkowego” związanego z przerwą w opiece nad dzieckiem, rodzinie zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego;

- jedna rodzina zastępcza zawodowa pełniła funkcję rodziny pomocowej w związku z przerwą w opiece nad dzieckiem związaną z wypoczynkiem rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego (umowa dotycząca rodziny pomocowej obowiązywała w okresie: 06.07.2022 r. - 20.07.2022 r.

- psycholog zatrudniony w Zespole d/s Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w ramach udzielanego poradnictwa psychologicznego, objął opieką 24 rodziny zastępcze, osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka i jedną pełnoletnią wychowankę rodziny zastępczej oraz trzech rodziców biologicznych, których dzieci przebywają w rodzinach zastępczych. Łącznie udzielono 126 porad w ramach poradnictwa psychologicznego

- w 2022 roku zorganizowano, szkolenie dla zawodowych rodzin zastępczych na temat „Wypalenie zawodowe – profilaktyka i przeciwdziałanie z elementami pracy superwizyjnej”. W szkoleniu uczestniczyły osoby sprawujące w naszym powiecie funkcję zawodowej pieczy zastępczej. Szkolenie prowadził trener (Szkoła Trenerów Trwałego Rozwoju) – firma Imago w Nowym Sączu;

- w 2022 roku zgłoszono 3 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi;

- w 2022 roku żadna z rodzin zastępczych nie występowała o organizowanie pomocy wolontariuszy;

- w 2022 roku osoby tworzące rodziny zastępcze nie występowały z wnioskiem o udzielenie pomocy prawnej;

- w 2022 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w następujących szkoleniach w celu podnoszenia kwalifikacji:

1) Jak rozmawiać z dziećmi o wojnie ? – konferencja on-line

2) szkolenie z RODO

3) „Praca z rodziną biologiczną. Powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.”

4) Szkolenie z zasad udzielania pierwszej pomocy.

5) Szkolenie z nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

6) Specyfika funkcjonowania małego dziecka z FASD.

Rok 2023

Tworzenie warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej.

W celu tworzenia warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej, w 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonało następujących działań:

- komunikat na stronie internetowej PCPR w Sieradzu - :Zostań Rodzicem Zastępczym”, w którym zawarta była informacja o poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych

- na umieszczonym przed Urzędem Miasta Sieradza ekranie funkcjonował przez cały rok 2023 plakat promujący rodzicielstwo zastępcze

- z okazji obchodzonego 30 maja święta Rodzicielstwa Zastępczego, na stronie internetowej Powiatu Sieradzkiego, facebooku powiatowym oraz stronie internetowej PCPR zostały zamieszczone życzenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu sieradzkiego wraz z komunikatem o potrzebie poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych

- w ramach Obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, 7 czerwca 2023 r., odbył się Piknik dla rodzin zastępczych i wychowujących się w nich dzieci. Wydarzenie zostało zorganizowane na terenie Portu Jachtowego Jeziorsko w Ostrowie Warckim i wzięło w nim udział łącznie 192 uczestników tworzących środowisko rodzin zastępczych. Relacja z tego wydarzenia miała miejsce na stronie internetowej Powiatu Sieradzkiego oraz PCPR w Sieradzu. Piknik został zrealizowany w ramach projektu unijnego „W rodzinie najlepiej”

- w nawiązaniu do Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w ramach Wojewódzkich Obchodów Dnia Rodziny, w Teatrze im. S. Jaracza w Łodzi, Regionalne Centrum Polityki Społecznej uhonorowało rodziny zastępcze z województwa łódzkiego „Aniołami dla najlepszych rodzin zastępczych”. Wśród nagrodzonych znalazła się rodzina zastępcza zawodowa z terenu naszego powiatu. Relacja z tego wydarzenia na stronie internetowej PCPR.
- w związku z kampanią społeczną promującą rodzicielstwo zastępcze pod nazwą „Już jesteś?” Fundacji „Edukacja z Wartościami, na stronie internetowej PCPR zamieszczono plakat z komunikatem ” Pomóż mi znaleźć rodziców ”
- kolportaż na terenie powiatu sieradzkiego ulotek na temat poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze
- PCPR wytypowało 24 dzieci z rodzin zastępczych do akcji „Święty Mikołaj dla każdego” organizowanej przez rozgłośnię „Nasze Radio”. Dzieci otrzymały wyczekiwane prezenty, a relacja z tego wydarzenia odbyła się na stronie Naszego Radia
- od 22 grudnia 2022 roku do 19 lutego 2023 roku na stronie internetowej Naszego Radia funkcjonował baner reklamowy PCPR z komunikatem „Rodzice zastępczy niezwykle potrzebni”
- wykonanie i kolportaż kalendarzy na 2024 rok promujących idee rodzicielstwa zastępczego . Hasłem na kalendarzach jest „Szukam Domku - Rodziny Zastępcze potrzebne od zaraz”
- wykonanie gadżetów promocyjnych potrzebnych do promocji rodzicielstwa zastępczego (balonów, notesów, długopisów).

W ramach procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów zgłaszających gotowość podjęcia się funkcji rodziny zastępczej w 2023 roku zrealizowano następujące działania:

- w 2023 roku objęto procedurą kwalifikacyjną dla kandydatów na rodziny zastępcze 6 osób (trzy małżeństwa). Jedno małżeństwo starało się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej dla spowinowaconych z sobą dzieci, drugie małżeństwo wnioskowało o ustanowienie ich rodziną zastępczą zawodową, a trzecie małżeństwo wnioskowało o przekształcenie ich z rodziny zastępczej niezawodowej w rodzinę zastępczą zawodową.
- W ramach procedury w stosunku do wyżej wymienionych kandydatów, w ubiegłym roku przeprowadzono 3 wywiady w miejscu zamieszkania, zebrano niezbędne dokumenty, o których mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz sporządzono 2 opinie o predyspozycjach i motywacjach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawioną przez psychologa.
- w 2023 roku psychologowie pracujący w PCPR wydali łącznie 20 opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do sprawowania funkcji rodziny zastępczej (były to już funkcjonujące rodziny, które mają obowiązek aktualizowania opinii psychologa co dwa lata jak i nowopowstałe rodziny zastępcze)
- w 2023 roku opracowano 8 wywiadów kandydackich dla osób rozpoczynających sprawowanie funkcji rodziny zastępczej (rodziny zastępcze spokrewnione i rodziny zastępcze niezawodowe) – na zlecenie Sądu
- w 2023 roku dwóm osobom pełniącym funkcję rodziny zastępczej niezawodowej umożliwiono odbycie szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, a także umożliwiono dwóm osobom (kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej – pogotowia rodzinnego) odbycie szkolenia uzupełniającego – w części przeznaczonej dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze. Szkolenie prowadziło Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” Oddział Terenowy w Łodzi.
- dwóm osobom (małżeństwo ubiegające się o pełnienia zadań pogotowia rodzinnego) wydano 2 zaświadczenia kwalifikacyjne z dnia 01.06.2023 r. na podstawie których zostali zakwalifikowani do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,

- 22 czerwca 2023 roku zawarto z zakwalifikowanymi kandydatami umowę dotyczącą utworzenia rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Wsparcie dla osób sprawujących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej

W zakresie wsparcia dla osób sprawujących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej zrealizowano następujące działania:

- w 2023 roku dokonano **221** okresowych oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (w ramach dokonywania ocen, PCPR współpracował z ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami sądowymi, jednostkami oświatowymi oraz organizacjami społecznymi);
- sporządzono **224** opinie do Sądu – Wydziału Rodzinnego i Nieletnich dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;
- opracowano **28** ocen rodzin zastępczych;
- opracowano **59** planów pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej;
- w ramach współpracy z rodzinami zastępczymi i organizacją opieki nad dziećmi w rodzinach zastępczych dokonano łącznie **778** wizyt w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka, w ich miejscu zamieszkania;
- wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (4 koordynatorów) w 2023 roku objęto łącznie 65 rodzin zastępczych (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej przysługuje na wniosek rodziny zastępczej, w stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wsparcie zapewniali pozostali pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej);
- wszystkie rodziny zastępcze zawodowe i osoba prowadząca rodzinny dom dziecka (łącznie 8 środowisk rodzinnej pieczy zastępczej) skorzystały w 2023 roku z możliwości zatrudnienia w ich rodzinach osób do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich; zatrudnionych było 8 osób do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W 2023 roku sporządzono łącznie 7 nowych umów dotyczących zatrudnienia osób do pomocy w opiece nad dziećmi.
- udzielono przerwy w opiece nad dziećmi tzw. „urlopu wypoczynkowego” dwóm rodzinom zastępczym zawodowym (na wniosek tych rodzin), trzy razy w roku 2023 rodzinie pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i jeden raz rodzinie zastępczej zawodowej „zwykłej”
- w związku z wyżej wymienionymi przerwami w opiece nad dziećmi, w 2023 roku funkcjonowało 5 rodzin pomocowych
- w 2023 roku, w okresie od 1 stycznia do 4 kwietnia w PCPR był zatrudniony psycholog w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i w tym okresie objął on poradnictwem psychologicznym 7 rodzin zastępczych i udzielił łącznie 29 porad
- w 2023 roku PCPR zorganizował szkolenie dla rodzin zastępczych pt. „Licho nie śpi – profilaktyka uzależnień od social mediów i innych cyberzagrożeń”. W szkoleniu uczestniczyły 23 osoby tworzące rodziny zastępcze
- w 2023 roku zgłoszono 9 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego. Z uwagi na fakt, że były to przeważnie dzieci przebywające w spokrewnionych rodzinach zastępczych, PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej stwierdził zasadność ich dalszego pobytu w pieczy zastępczej, stąd w 2023 roku żadne zgłoszenie dzieci do Ośrodka Adopcyjnego nie zakończyło się przysposobieniem
- w 2023 roku osoby tworzące rodziny zastępcze nie wnioskowały o pomoc wolontariuszy
- w 2023 roku 4 rodziny zastępcze skorzystały poradnictwa prawnego organizowanego w PCPR
- 2023 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pozostali pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe:

- Depresja i samobójstwa wśród młodzieży- szkolenie on-line
- Praca z dziećmi potrzebującymi szczególnego wsparcia – spektrum autyzmu, adhd, depresja i zaburzenia odżywiania – szkolenie on-line
- Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – szkolenie stacjonarne
- Przemoc – definicje, przyczyny oraz standardy postępowania etycznego i terapeutycznego w świetle nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – szkolenie stacjonarne
- Rodzicielstwo i wychowanie skoncentrowane na rozwiązaniach – szkolenie on-line
- Tworzenie środowisk skoncentrowanych na rozwiązaniach – szkolenie on-line.
- w 2023 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pozostali pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w superwizji organizowanej w PCPR przez zatrudnionego z zewnątrz superwizora w okresie od sierpnia do grudnia 2023 r. (jeden raz w miesiącu).

Informacja o projektach unijnych realizowanych w latach 2021-2023.

1. Projekt „Centrum Dla Rodziny w powiecie sieradzkim”.

Konsultacje psychologiczne

Wsparcie psychologa świadczone było od dnia 01 września 2020 r do 31.02.2022 r. Łącznie w ramach wsparcia udział wzięło 30 rodzin spokrewnionych, 13 rodzin niezawodowych, 4 rodziny zawodowe i 1 rodzinny dom dziecka. Łącznie z pomocy psychologa skorzystało 116 uczestników. Na spotkaniach z psychologiem został zebrany wywiad historii życia dziecka z uwzględnieniem wydarzeń krytycznych, sporządzono genogram rodziny pochodzenia dziecka raz przeprowadzono diagnozę psychologiczną dobrostanu psychicznego dziecka. Na podstawie wyników diagnozy psychologicznej dziecka i opiekuna zostały zaproponowane formy wsparcia w ramach realizowanego projektu. .

Zajęcia socjoterapeutyczne

Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci (7-14 lat -10osób). Odbyło się 30 spotkań. Zajęcia socjoterapii rozpoczęły się 29 września 2020 r jednak ze względu na pandemię COVID były wstrzymywane, zakończyły się 22 grudnia 2021 r. Socjoterapia jest metodą leczenia zaburzeń psychologicznych polegająca na wykorzystaniu oddziaływań natury społecznej. Polega na grupowej pracy warsztatowej ze szczególnym naciskiem na poszerzenie kompetencji w obszarach komunikacji, asertywności, profilaktyce uzależnień i przeciwdziałania agresji.

Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych i spokrewnionych z elementami psychoedukacji

W ramach zadania uwzględnione były 2 grupy wsparcia:

1.Spotkania dla grupy 8 osób raz w miesiącu od 08.2020 r do 07.2021r po 3 godziny. Ideą grupy wsparcia jest samopomoc, korzystanie z emocjonalnego, społecznego wsparcia grupy. W ramach grupy wsparcia realizowane były również elementy psychoedukacji poprzez mini warsztaty, spotkania ze specjalistami będące tematem zainteresowania rodzin zastępczych, zajęcia relaksacyjne.

2.Spotkania grupy wsparcia z elementami psychoedukacji dla 10 osób.

Grupa spotykała się raz w miesiącu od 08.2020 r do 07.2021 r po 3 godziny. Ideą grupy wsparcia jest samopomoc, korzystanie z emocjonalnego, społecznego wsparcia grupy. W ramach grupy wsparcia realizowane były również elementy psychoedukacji poprzez mini warsztaty, spotkania ze specjalistami będące tematem zainteresowania rodzin zastępczych, zajęcia relaksacyjne.

2. Projekt „W Rodzinie Najlepiej” realizowany od marca 2022 r do września.2023 r.

Diagnoza i wsparcie psychologa dla rodzin zastępczych

W ramach wsparcia udział wzięło 62 rodzin spokrewnionych, 30 rodzin niezawodowych, 7 rodziny zawodowych i 1 rodzinny dom dziecka. Łącznie z pomocy psychologa skorzystało 225 uczestników i opiekunów. W przeprowadzonych konsultacjach psychologicznych z dziećmi i ich rodzinami skupiono się głównie na problemach związanych z życiem codziennym. Została podjęta praca dotycząca emocji dzieci, które towarzyszą im w chwilach złości i rozczarowania. Rozwijano umiejętność radzenia sobie z trudnościami oraz korzystania z zasobów pozwalających na poradzenie sobie z codziennymi wyzwaniami.

Pakiet zajęć wspomagających:

1. Zajęcia logopedyczne. Łącznie przeprowadzono 1.026 godzin logopedycznych w wymiarze 60 minut indywidualnych spotkań terapeutycznych. W zajęciach uczestniczyło 19 dzieci w wieku od 3 do 15 lat.
2. Zajęcia z hipoterapii. W ramach zadania łącznie udział wzięło 10 dzieci w wymiarze 720 godzin. (czerwiec 2022 r. do czerwiec 2023 r.)
3. Korepetycje z języka polskiego, języka angielskiego i matematyki w okresie od maja 2022r do maja 2023 roku. Łącznie w podziale na godziny zrealizowano:
 - język polski 468 godzin dla 12 wychowanków
 - język angielski 1131 godzin dla 23 wychowanków
 - matematyka 1521 godzin dla 33 wychowanków.

Grupa wsparcia dla opiekunów zastępczych

W grupie wsparcia uczestniczyły osoby które łączą podobne problemy i trudności. Udział w grupie wsparcia polegał na dzieleniu się własnymi doświadczeniami z innymi jej członkami, słuchaniu, nawiązywaniu kontaktu, dzieleniu się pożytecznymi informacjami, udzielaniu sobie wzajemnego wsparcia emocjonalnego. Aktywne uczestnictwo w grupie pomaga w pracy nad sobą, w osobistym rozwoju, a także w radzeniu sobie z codziennymi trudnościami. Zadaniem objęto 29 opiekunów. Okres realizacji zadania 02.2022-05.2023r.

Szkolenie dla opiekunów i wychowanków (10 lipca 2023 r)

W szkoleniu na temat udzielania pierwszej pomocy wzięło udział 37 opiekunów oraz 19 wychowanków z rodzin zastępczych. Szkolenie trwało 6 godzin.

Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci (7-15lat) dla 10 osób.

Zadanie polegało na przeprowadzeniu dla 10 uczestników cotygodniowych dwugodzinnych sesji socjoterapeutycznych od grudnia 2022 r do sierpnia 2023 r (łącznie 28 spotkań).

Porównanie założonego w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 limitu rodzin zastępczych zawodowych z faktyczną liczbą rodzin zastępczych zawodowych.

Planowany limit

Rok Kalendarzowy			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Planowany limit rodzin zastępczych	7	7	8

Faktyczna liczba rodzin zastępczych zawodowych

Rok Kalendarzowy			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	7	6	7

W 2021 roku funkcjonowało w powiecie sieradzkim 7 rodzin zastępczych zawodowych. Zakładany limit na 2021 rok został spełniony z uwagi na fakt, że w 2021 roku powstała jedna nowa rodzina zastępcza zawodowa. W 2022 roku żadna nowa rodzina zastępcza zawodowa nie rozpoczęła swojego funkcjonowania. W 2023 roku powstała kolejna nowa rodzina zastępcza zawodowa i liczba rodzin zawodowych wynosiła 7. Tym niemniej limit rodzin zastępczych nie został spełniony. Fakt braku rodzin zastępczych jest problemem, który dotyczy całego kraju i aktualnie sytuacja w Polsce dotycząca posiadania wolnych miejsc w pieczy zastępczej niezbędnych do umieszczenia dzieci jest bardzo trudna. Jak do tej pory posiadana przez nas baza zawodowych rodzin zastępczych zabezpieczyła potrzeby powiatu sieradzkiego i nie ma wg stanu na dzień opracowania niniejszego Programu niewykonanych postanowień sądowych dotyczących konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Wnioski z przedstawionych informacji dotyczących realizacji zadań związanych ze wspieraniem rodziny i systemie pieczy zastępczej na poziomie gmin i powiatu – w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie ze wspomnianym wcześniej w treści Programu art. 33 ustawy o wspieraniu rodziny zastępczej, piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka - opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Zanim jednak dziecko trafi do systemu pieczy zastępczej, na poziomie gmin (wójt, burmistrz, prezydent) rodzina przeżywająca trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych powinna otrzymać wsparcie minimalizujące ryzyko umieszczenia dziecka poza domem rodzinnym. Instrumentami, które temu służą są: obejmowanie rodzin wsparciem asystenta rodziny, organizowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci oraz funkcjonowanie rodzin wspierających.

Ze sprawozdań nadesłanych z Ośrodków Pomocy Społecznej wynika, że spośród trzech wyżej wymienionych instrumentów wsparcia rodziców biologicznych i ich dzieci, gminy realizują najbardziej zatrudnianie asystentów rodziny. Najwięcej w dużych ośrodkach (miasto Sieradz, Błaszki, Złoczew), w małych ośrodkach gminnych przeważnie zatrudniony jest 1 asystent.

Należy położyć nacisk na pracę z rodzinami biologicznymi, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze, „zainwestować w te rodziny”, aby oderwanie dzieci od środowiska rodzinnego i umieszczanie ich w systemie pieczy zastępczej było ostatecznością (zwiększenie liczby asystentów, uruchomienie rodzin wspierających).

Liczba dzieci powracająca z rodzinnej pieczy zastępczej do rodzin biologicznych wciąż jest niezadawalająca, co powoduje przedłużający się pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, a także wzrost umieszczeń dzieci w zawodowej rodzinnej pieczy zastępczej (w 2023 roku 20 –ro dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zawodowych i rodzinnym domu dziecka - tabela nr 6). Wobec tego istnieje niezwykle ważna i priorytetowa potrzeba pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Brak potrzebnej liczby kandydatów zgłaszających się z chęcią pełnienia roli rodziny zastępczej (w 2021 roku powstała 1 zawodowa rodzina zastępcza, w 2022 roku nie powstała rodzina zastępcza zawodowa, w 2023 roku powstała kolejna nowa zawodowa rodzina zastępcza), wskazują, aby w niniejszym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej położony był nacisk na promocję rodzicielstwa zastępczego.

Utrzymująca się liczba rodzin zastępczych i wychowujących się w nich dzieci na stałym poziomie (na 31.12. 2021 r. 112 rodzin zastępczych i 147 dzieci, na 31.12.2022 r. 110 rodzin zastępczych i 140 dzieci, na 31.12.2023 r. 106 rodzin zastępczych i 145 dzieci), każde położyć nacisk na jakościowe wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej na poziomie powiatu i oferowanie rodzinom zastępczym pomocy wzmacniającej ich kompetencje, a wychowującym się w nich dzieciom zapewnienie prawidłowego rozwoju.

Tworzenie warunków do powstawania nowych rodzinnych form pieczy zastępczej i jakościowe wsparcie osób sprawujących funkcję rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka stanowi podstawowe cele i kierunki działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2024-2026 w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza realizowana jest w ramach placówek opiekuńczo-wychowawczych. Ze względu na specyfikę wyróżnia się następujące rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- typu socjalizacyjnego
- typu interwencyjnego
- typu specjalistyczno-terapeutycznego
- typu rodzinnego

Na terenie Powiatu Sieradzkiego funkcjonują 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym jedna publiczna tj. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach oraz jedna działająca na zlecenie Powiatu Sieradzkiego jako placówka niepubliczna tj. Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Świąteczny” w Godynicach. Dysponują one łącznie 26 miejscami. Placówki zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają potrzeby bytowe i rozwojowe. Pobyt dziecka w placówce powinien mieć charakter przejściowy - do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej bądź adopcyjnej. W realizacji powyższego zadania tut. Centrum ściśle współpracuje z sądem, ośrodkami pomocy społecznej i placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.

Celem działania instytucjonalnej pieczy zastępczej jest jak najlepsze zabezpieczenie dobra dziecka w sytuacji, gdy nie może być ono umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Stworzenie warunków do pomocy i uskutecznienie pozytywnych zmian w rodzinie, aby dziecko mogło powrócić pod opiekę rodziców.

Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023
w powiecie sieradzkim, w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej (dane statystyczne)

Tabela 16. Liczba umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie sieradzkim w latach 2021-2023 r.

Nazwa placówki	2021	2022	2023
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach	1	3	3
w tym dzieci: z terenu powiatu sieradzkiego	1	3	3
Katolicka Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Dom Świąteczny w Godynicach	2	1	0
w tym dzieci: z terenu powiatu sieradzkiego	2	1	0

Tabela przedstawia liczbę po raz pierwszy umieszczonych w placówkach dzieci w danym roku kalendarzowym. Dane wskazują, że najwięcej dzieci zostało skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2022 roku.

Tabela 17. Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z poszczególnych gmin powiatu sieradzkiego

Gminy	2021	2022	2023
Miasto Sieradz	3	2	3
Brzeźnio	0	0	0
Burzenin	0	0	0
Warta	0	0	0
Złoczew	0	1	0
Wróblew	0	0	0
Klonowa	0	0	0
Sieradz (gmina)	0	0	0
Brąszewice	0	0	0
Błaszki	0	1	0
Goszczanów	0	0	0
Ogółem	3	4	3

Powyższe zestawienie obrazuje liczbę dzieci pochodzących z terenu powiatu sieradzkiego umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na podstawie powyższych danych zauważyć można, że w ciągu trzech ostatnich lat gminami, z których najwięcej dzieci było umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych były gminy: miasta Sieradz, gminy Złoczew i gminy Błaszki.

Tabela 18. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu sieradzkiego:

Nazwa placówki	2021	2022	2023
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach	20	19	21
w tym dzieci: z terenu powiatu sieradzkiego	18	17	19
Katolicka Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Dom Światelko w Godynicach	15	15	14
w tym dzieci: z terenu powiatu sieradzkiego	15	15	14
Ogólna liczba dzieci	35	34	35

Tabela obrazuje liczbę dzieci, które skorzystały z pobytu w placówkach w ciągu 12 miesięcy danego roku.

Tabela 19. Napływ dzieci w powiecie sieradzkim do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1	2	3	4
z rodziny naturalnej	2	4	3

z rodzinnej pieczy zastępczej	1	0	0
z instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0
Inne	0	0	0
Ogółem	3	4	3

Analizując dane zawarte w tabeli wskazać należy, że najwięcej dzieci trafiło w ciągu trzech ostatnich lat do instytucjonalnej pieczy zastępczej z rodziny naturalnej. Takie dane przekonują, że placówki są nadal potrzebne i zapewniają opiekę dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych i zastępczych.

Tabela 20. Odływ dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie sieradzkim w latach 2021-2023 (przyczyny)

Przyczyny	2021	2022	2023
1	2	3	4
Powrót do rodziny naturalnej	0	0	0
Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	0	0	0
Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0
Przysposobienie	0	0	0
Umieszczenie w MOW	0	0	0
Inne	1	0	1
Ogółem	1	0	1

Wśród dzieci, które nie ukończyły 18 roku życia powodem opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej było m. in. umieszczenie dziecka w Domu Pomocy Społecznej.

Tabela 21. Wiek dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu sieradzkiego wg stanu na 31 grudnia w latach 2021-2023.

Dzieci w wieku:	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
1	2	3	4
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach			
Poniżej 1 roku	0	0	0
Od 1-3 lat	0	0	0
4-6 lat	0	0	0
7-13 lat	7	5	5
14-17 lat	9	11	11
Powyżej 18 r. życia	0	2	2
Katolicka Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza „Dom Światelko” w Godynicach			
Poniżej 1 roku	0	0	0
Od 1-3 lat	0	0	0
4-6 lat	2	2	0
7-13 lat	6	5	7
14-17 lat	5	5	4
Powyżej 18 r. życia	1	2	2

Jak wynika z powyższych danych w instytucjonalnej pieczy zastępczej najwięcej dzieci jest w wieku 14 lat-17 lat.

Zgodnie z założeniami programu na lata 2021-2023 Powiat Sieradzki zachował system instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na terenie naszego powiatu funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze tj. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach i Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Świąteczny” w Godynicach. Zapewniają one dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe. Dysponują one łącznie 26 miejscami. Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Świąteczny” w Godynicach jest prowadzona przez Katolickie Stowarzyszenie „Świąteczny” w Godynicach na zlecenie Powiatu Sieradzkiego i działa na podstawie umowy Nr 1/2021 zawartej ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pod nazwą „Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego”. Przeznaczona jest dla 12 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Zezwolenie na jej prowadzenie decyzją Wojewody z dnia 07.07.2023 r. Katolickie Stowarzyszenie „Świąteczny” otrzymało na czas nieokreślony pod adresem: Godynice 43, z 12 miejscami socjalizacyjnymi.

W zakresie kierowania do placówek dzieci nieobjętych systemem rodzinnej pieczy zastępczej i zapewnienia im opieki i wychowania w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. skierowano trójkę dzieci. Na dzień 31.12.2023 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywa łącznie 31 dzieci (w tym: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach – 18 dzieci, Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Świąteczny” w Godynicach – 13 dzieci).

Nadal podejmowane są działania zmierzające do dostosowania organizacji Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Tomisławicach (obecny adres: ul. Armii Krajowej 34, 98-200 Sieradz) do wymogów wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i uzyskania wymaganego poziomu 14 wychowanków. W wyniku podjętych działań Wojewoda Łódzki wyznaczył Powiatowi Sieradzkemu dodatkowy termin – 30 września 2025 r. na osiągnięcie przez placówkę warunków określonych w ustawie i standardów usług określonych w przepisach wydanych na podstawie art.127 tej ustawy. Wyznaczenie kolejnego terminu było spowodowane szczególnymi okolicznościami tj. koniecznością natychmiastowego zapewnienia małoletnim, zastępczych warunków lokalowych w związku z tragicznymi wydarzeniami, które miały miejsce 9 maja 2023 roku. Od tego dnia dzieci zostały przeniesione do budynku DPS w Sieradzu i tam przebywają do chwili aktualnej. Zarząd Powiatu Sieradzkiego podjął decyzję o budowie nowej placówki opiekuńczo-wychowawczej w Sieradzu wraz z niezbędną infrastrukturą i wyposażeniem, która do użytku winna zostać oddana w II półroczu 2025 roku. Na chwilę obecną Powiat Sieradzki uzyskał dofinansowanie z rezerwy celowej Ministra Finansów na realizację w/w zadania inwestycyjnego. Ponadto wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową i złożono wnioski na budowę budynku placówki wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Placówki podejmują liczne działania zmierzające do wszechstronnego rozwoju umieszczonych tam wychowanków m.in. rozwijanie kreatywności dzieci i młodzieży. Podopieczni biorą udział w różnych uroczystościach m.in. organizowanych koncertach, wydarzeniach lokalnych. Korzystają z wypoczynku wakacyjnego- koloni, czy obozów. Zapewniają dzieciom odpowiednie wykształcenie, jak i wsparcie w rozwoju osobistym. Wyrównują wszelkie deficyty rozwojowe. Wspierają w rozwiązywaniu codziennych problemów. Do instytucjonalnej pieczy coraz częściej kierowane są dzieci wymagające dodatkowego wsparcia. Uzależnienie rodziców, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych prowadzą do nierealizowania przez dzieci obowiązku szkolnego,

nawiązania kontaktów z demoralizującym środowiskiem, co w konsekwencji wymaga zastosowania specjalistycznych oddziaływań.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych odbywały się posiedzenia zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci. W posiedzeniach uczestniczą m.in. rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, asystenci współpracujący z rodzicami biologicznymi, pracownicy PCPR, przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi. Wychowankowie powyżej 13 roku życia również uczestniczą w tych spotkaniach. Mają możliwość wypowiedzenia się na temat swoich potrzeb, planów na przyszłość. W 2023 roku w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Tomisławicach posiedzenia zespołów d.s. okresowej oceny sytuacji dziecka odbyły się w dniach: 12.01., 7.03., 23.03., 15.05., 21.06., 3.07., 7.09., 22.09., 24.10., 11.12., 13.12. Natomiast w Katolickiej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom Świąteczny” w Godynicach odbyły się w dniach: 15.06., 14.07., 14.12. W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej sporządzono łącznie 42 protokoły dotyczące dalszej zasadności pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2023 roku w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 11 wychowanków posiadało uregulowaną sytuację prawną (w tym: 9 - placówka w Tomisławicach, 2- Katolicka Placówka Op.-Wych „Dom Świąteczny” w Godynicach). Ponadto w w/w okresie nie było zgłoszonych dzieci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Tomisławicach do Ośrodków Adopcyjnych, ze względu na brak nowych wychowanków z uregulowaną sytuacją prawną. 21 wychowanków brało udział w zajęciach z pedagogiem (w tym: 18 Placówka w Tomisławicach, 3 - Katolicka Placówka Op.-Wych „Dom Świąteczny” w Godynicach) w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 18 dzieci skorzystało z zajęć z psychologiem w ramach zapewnienia pomocy psychologiczno – pedagogicznej wychowanków placówek op.-wychowawczych.

Placówki podejmują działania w celu powrotu dzieci do rodziny naturalnej. W ramach umożliwiania pomocy w kontaktach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi w 2023 roku – 22 wychowanków utrzymuje kontakt z rodzinami biologicznymi (w tym: 18 Placówka Op. -Wych w Tomisławicach, 4 – Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Świąteczny” w Godynicach). W 2023 roku urlopowanych zostało 16 podopiecznych do rodziców biologicznych.

Wydatki

Zapewnienie dzieciom opieki w instytucjonalnej pieczy zastępczej należy do zadań własnych powiatu. Mając na uwadze powyższe, Starosta Sieradzki co roku ogłasza w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka dla każdej placówki opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu sieradzkiego.

Placówka	2021	2022	2023
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach	6.888,83 zł	8.969,01 zł	10.065,38 zł
Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Światełko” w Godynicach	3.939,01 zł	3.555,89 zł	4.728,71 zł

W ponoszeniu wydatków na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej partycypuje gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. Na dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej instytucje te otrzymują środki na utrzymanie dziecka, w kwocie odpowiadającej średnim miesięcznym kosztom utrzymania w placówce. Oblicza się je na podstawie rocznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie tych instytucji poniesionych w ubiegłym roku. Natomiast z uwagi na fakt, że w placówkach przebywają dzieci z innych powiatów, otrzymujemy zwrot poniesionych wydatków.

Wpływy z innych powiatów do budżetu powiatu sieradzkiego za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023 wyniosły:

2021 rok – 233.775,81

2022 rok – 206.935,56

2023 rok – 237.183,64

Zwrot wydatków z gmin z terenu powiatu sieradzkiego za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023 wyniosły:

2021 rok – 655.424,01

2022 rok – 941.140,04

2023 rok – 1.052.910,50

Podsumowując koszty utrzymania placówek opiekuńczo-wychowawczych są duże, ale przy racjonalnym zarządzaniu miejscami w tych placówkach, funkcjonowanie tych instytucji jest bardzo ważne i uzasadnione z uwagi na fakt ciągłego zapotrzebowania na tego typu opiekę całodobową.

Osoby pełnoletnie opuszczające pieczę zastępczą

Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą obejmowani są wsparciem finansowym na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę:

- a) w szkole;
- b) w zakładzie kształcenia nauczycieli;
- c) w uczelni;
- d) na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia;
- e) u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego

Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosi 681 zł miesięcznie. Pomoc przyznaje się na czas nauki, nie dłużej niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia i przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż 2039 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności wynosi nie mniej niż 4077 zł. Pomoc ta może być przyznana w formie rzeczowej.

Pomoc na usamodzielnienie po zakończeniu nauki w wysokości:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę spokrewnioną - nie mniej niż 4.486,00 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres powyżej 3 lat;
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną:

a) nie mniej niż 8.968 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,

b) nie mniej niż 4.486 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat

c) nie mniej niż 2.244 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Osoby usamodzielniające się mogą się ubiegać także o pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia oraz o pomoc prawną i psychologiczną.

W zakresie uzyskania pomocy w postaci udzielenia okresowego schronienia w mieszkaniu usamodzielnienia osobom usamodzielnianym z pieczy zastępczej w latach 2021-2023 skorzystała 1 osoba, która opuściła rodzinną pieczę zastępczą.

Mieszkanie usamodzielnienia jest obiektem powiatu, a funkcje kontrolne nad mieszkaniem sprawuje dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu. Lokal położony jest w Sieradzu przy ul. Armii Krajowej 34/10. Mieszkanie usamodzielnienia zabezpiecza okresowe potrzeby byłych wychowanków pieczy zastępczej i przeznaczony jest dla dwóch osób. Mieszkanie ma na celu również umożliwienie realizacji pracy socjalnej i programów usamodzielnień dla osób usamodzielnianych oraz ułatwienie praktycznej realizacji indywidualnych programów usamodzielnień z zakresu umiejętności społecznych. Do mieszkania może być skierowana osoba usamodzielniana opuszczająca pieczę zastępczą, która m. in. Kontynuuje naukę i znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i mieszkaniowej.

Wydatki pieniężne na pomoc dla osób usamodzielnianych w latach 2021-2023.

Tabela nr 22. Pomoc na kontynuowanie nauki

ROK	Liczba świadczeń	Kwota
2021	230	124.110,68
2022	167	95.376,21
2023	107	67.203,01

Tabela nr 23. Pomoc na zagospodarowanie

ROK	Liczba świadczeń	Kwota
2021	13	32.500,00
2022	14	36.926,00
2023	9	25.654,00

Tabela nr.24 Pomoc na usamodzielnienie

ROK	Liczba świadczeń	Kwota
2021	16	95.403,00
2022	12	69.796,00
2023	5	26.347,00

Analizując dane zawarte w tabelach wskazać należy, że najchętniej wybieraną formą wsparcia wychowanków jest pomoc na kontynuowanie nauki. Najmniej młodzież wybiera pomoc na usamodzielnienie. Osoby usamodzielniane nastawione są głównie na naukę. Najbardziej udzielną pomocą była pomoc w uzyskaniu zatrudnienia czy pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Jednym z największym problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Ponadto osoby te cechuje bierność, niska motywacja do zdobywania wykształcenia czy podnoszenia kwalifikacji zawodowych. W latach 2021-2023 wypłacono następującą liczbę świadczeń.

W 2021 roku- 259 świadczeń, w 2022 roku- 193 świadczeń, natomiast w 2023 roku- 121 świadczeń.

Wnioski z analizy przedstawionych danych z realizacji zadań za okres 2021-2023:

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną. W Polsce dąży się do ograniczenia roli instytucji w opiece zastępczej. Ogranicza się zarówno ilość miejsc dla wychowanków placówek, jak również podwyższa wiek małoletnich, którzy w takich formach pieczy mogą przebywać i być w nich umieszczeni. Obecność dzieci powyżej 10 roku życia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest wciąż wyzwaniem dla systemu. Wynika ona między innymi z przyjmowania wieloosobowych rodzeństw. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny, a celem umieszczenia dziecka w środowisku zastępczym jest stworzenie warunków pomocy i pozytywnych zmian w rodzinie, aby dziecko mogło powrócić pod opiekę rodziców. Natomiast w sytuacji, gdy jest niemożliwe prowadzone są działania pozwalające na przysposobienie dziecka lub przygotowanie go do samodzielnego i odpowiedzialnego życia poprzez zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych. Zapewnienie dzieciom opieki należy do zadań powiatu. Na terenie Powiatu Sieradzkiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze. Dysponują one łącznie 26 miejscami. Ustawa wprowadziła nowe standardy w zakresie liczby miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W naszym Powiecie Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach nie uzyskała wymaganego poziomu 14 wychowanków. Na dzień 31.12.2023 r. przebywa w niej 18 wychowanków. W wyniku podjętych działań zmierzających do dostosowania organizacji tej placówki Wojewoda Łódzki wyznaczył Powiatowi Sieradzkemu dodatkowy termin 30 września 2025 r. na osiągnięcie przez placówkę warunków określonych w ustawie i standardów usług określonych w przepisach wydanych na podstawie art.127 tej ustawy.

Analizując dane zawarte w powyższych tabelach należy zauważyć, że najwięcej dzieci trafiało w ciągu trzech ostatnich lat do instytucjonalnej pieczy zastępczej z rodziny naturalnej. Na podstawie powyższych danych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu sieradzkiego najwięcej dzieci jest w wieku 14 lat-17 lat. Dużą grupę dzieci stanowią rodzeństwa.

W okresie od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. umieszczono 3 dzieci w trybie przepisu art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w związku ze stwierdzeniem zagrożenia życia/zdrowia dzieci. Nadmieniamy, że przyjęto w/w dzieci pomimo przekroczenia limitu liczby przebywających tam dzieci. Takie dane przekonują, że placówki opiekuńczo-wychowawcze są nadal potrzebne i zapewniają one opiekę dzieciom. Priorytetem pozostaje dalszy rozwój systemu pieczy w powiecie sieradzkim. W ostatnim czasie potrzeby umieszczania dzieci w pieczy zastępczej wyraźnie wzrosły. Pobyt dziecka w placówce jak mówi ustawa powinien mieć charakter przejściowy – do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej bądź adopcyjnej.

Mała liczba dzieci powraca do rodzin biologicznych, co powoduje przedłużający się pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Posiada baza dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych nie zabezpiecza potrzeb w zakresie umieszczania dzieci pozbawionych

opieki rodzicielskiej. Problemem jest również przebywanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych osób pełnoletnich. Z reguły są to osoby, które przebywają tam od najmłodszych lat. Nie mogą ich opuścić ponieważ znajdują się w bardzo trudnej sytuacji życiowej i „zwyczajnie” nie mają dokąd pójść. Te, które powróciły do domu rodzinnego, co najczęściej nie jest formą rzeczywistego usamodzielnienia, tylko wyrazem braku konstruktywnych rozwiązań dla tej grupy młodych ludzi, często powiela błędy swoich rodziców.

Obecnie funkcjonujący system usamodzielnienia w niewystarczającym stopniu przygotowuje młodzież do dorosłego życia. Większość dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Tomisławicach zmieniało dwukrotnie pieczę zastępczą. Biorąc pod uwagę ich dobro nie można było zmienić im po raz kolejny miejsca zamieszkania. Powiat Sieradzki rozważał różne rozwiązania. Dostrzegając problemy w organizacji pieczy instytucjonalnej ogromną przeszkodą w osiągnięciu zamierzonego celu tj. dostosowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Tomisławicach były sytuacje, których nie jesteśmy w stanie przewidzieć m.in. wydawane postanowienia sądowe o umieszczeniu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na podstawie art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, czy szczególne okoliczności tj. konieczność natychmiastowego zapewnienia małoletnim, zastępczych warunków lokalowych w związku z tragicznymi wydarzeniami, jakie miały miejsce 9 maja 2023 r. Od tego czasu dzieci zostały przeniesione do budynku DPS w Sieradzu i tam przebywają do chwili obecnej. Zarząd Powiatu Sieradzkiego podjął decyzję o budowie nowej placówki opiekuńczo-wychowawczej w Sieradzu wraz z niezbędną infrastrukturą i wyposażeniem, która do użytku winna zostać oddana w II półroczu 2025. Na chwilę obecną Powiat Sieradzki uzyskał dofinansowanie z rezerwy celowej Ministra Finansów na realizację w/w zadania inwestycyjnego. Takie dane przekonują, że placówki opiekuńczo-wychowawcze są nadal potrzebne i zapewniają opiekę dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych i zastępczych.

Cele i kierunki działania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2024-2026

Cel główny:

Zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej warunków do wychowania w pieczy zastępczej. Udzielanie podmiotom rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującym w powiecie sieradzkim wsparcia oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. Zachowanie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie sieradzkim oraz wsparcie osób opuszczających piecze zastępczą.

Cele szczegółowe:

Cel I – Tworzenie warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez promocję rodzicielstwa zastępczego.

Cel II - Jakościowe wsparcie podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej działających w powiecie sieradzkim.

Cel III - Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie sieradzkim.

Cel IV – Zapewnienie pomocy dla osób usamodzielnianych opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej.

I. Tworzenie warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej

Zadania	Realizatorzy/Partnerzy, czas realizacji	Wskaźniki
<p>1. Promocja rodzicielstwa zastępczego poprzez: a. prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących rodzicielstwa zastępczego b. opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych (ulotek, plakatów, kalendarzy, gadżetów, billboardów itp.) promujących rodzicielstwo zastępcze c. ogłoszenia/ programy informacyjne na temat pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej kierowane do lokalnych mediów (radio, telewizja, prasa) d. organizowanie dnia rodzicielstwa zastępczego.</p> <p>2. Rozpoczęcie działalności nowych rodzin zastępczych niezawodowych (niespokrewnionych z dziećmi), rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka.</p>	<p>PCPR, instytucje i organizacje realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, lokalne media, instytucje działające poza systemem pieczy zastępczej, które wyraża zgodę na umieszczanie materiałów promocyjnych na ich terenie</p> <p>V/VI każdego roku kalendarzowego</p> <p>Realizacja zadania nr 1: I-XII 2024 r. I-XII 2025 r. I-XII 2026 r.</p>	<p>1. Liczba działań promujących rodzicielstwo zastępcze</p> <p>2. Liczba wywiadów przeprowadzonych z kandydatami do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>3. Liczba opinii wydanych przez psychologa dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>4. Liczba opinii pedagogiczno-psychologicznych niezbędnych do wydania zaświadczeń kwalifikacyjnych</p> <p>5. Liczba szkoleń dla kandydatów do sprawowania funkcji rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>6. Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych</p> <p>7. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka powstałych w trakcie realizacji Programu: 1 nowa rodzina zastępcza zawodowa – 2024 r. 1 nowa rodzina zastępcza zawodowa – 2025 r. 1 nowa rodzina zastępcza zawodowa – 2026 r.</p>

Koszty zadania I

Lp	Działanie:	Koszt 2024 r.	Koszt 2025 r.	Koszt 2026 r.
1.	Szkolenia dla kandydatów do sprawowania funkcji rodziny zastępczej oraz funkcjonujących rodzin zastępczych	16.000,00 zł.	16.000,00 zł	16.000,00 zł.
2	Opiniowanie w/wym. kandydatów przez psychologa i pedagoga (koszt umów-zleceń)	6.000,00 zł.	7.000,00 zł	7.000,00 zł.
3	Promocja rodzicielstwa zastępczego, w tym organizacja Dnia Rodzicielstwa Zastępczego	24.000,00 zł.	27.000,00 zł.	30.000,00 zł.

II. Wsparcie dla osób sprawujących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej

Zadania	Realizatorzy/Partnerzy, czas realizacji	Wskaźniki
<p>1. Zatrudnianie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinach zawodowych, niezawodowych i rodzinnych domach dziecka.</p> <p>2. Umożliwianie rodzinom zastępczym zawodowym i rodzinnym domom dziecka możliwości czasowego niesprawowania opieki nad dziećmi w związku z wypoczynkiem.</p> <p>3. Powierzenie pieczy zastępczej nad dziećmi rodzinom pomocowym.</p> <p>4. Obejmowanie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>5. Przeprowadzanie szkoleń dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą mających na celu wzmocnienie ich kwalifikacji.</p> <p>6. Zapewnianie badań psychologicznych osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą (opinie co 2 lata)</p> <p>7. Zapewnienie pomocy osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w formie grup wsparcia.</p> <p>8. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci.</p> <p>9. Umożliwienie wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej udziału w zajęciach terapeutycznych i treningach interpersonalnych.</p> <p>10. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodziny, sądem, instytucjami oświatowymi w tym poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz podmiotami leczniczym i ośrodkami adopcyjnymi – zarówno dla potrzeb przeprowadzania oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej jak i w celu wypracowania dobrych praktyk i rozwiązań w zakresie świadczonych usług.</p> <p>11. Sporządzanie planów pomocy dzieciom we współpracy</p>	<p>PCPR, osoby sprawujące funkcję rodzinnych form pieczy zastępczej i ich wychowankowie, ośrodki pomocy społecznej, asystenci rodziny, sąd, kuratorzy sądowi, instytucje oświatowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, podmioty lecznicze, ośrodki adopcyjne, fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz dziecka i rodziny</p> <p>Realizacja zadań przewidziana jest na cały okres obowiązywania Programu I-XII 2024 I-XII 2025 I-XII 2026</p>	<p>1. Liczba osób zatrudnionych do pomocy i liczba zawartych umów.</p> <p>2. Liczba rodzin korzystających z możliwości czasowego niesprawowania opieki nad dziećmi.</p> <p>3. Liczba utworzonych rodzin pomocowych i ilość zawartych umów.</p> <p>4. Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i rodzin objętych ich opieką.</p> <p>5. Liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodzin zastępczych i osób w nich uczestniczących.</p> <p>6. Liczba wydanych opinii przez psychologa.</p> <p>7. Liczba zorganizowanych grup wsparcia i osób w nich uczestniczących.</p> <p>8. Liczba rodzin i osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i terapii.</p> <p>9. Liczba dzieci biorących udział w zajęciach terapeutycznych/treningach.</p> <p>10. Liczba zorganizowanych spotkań z przedstawicielami innych instytucji, liczba zorganizowanych posiedzeń dotyczących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, w których udział brali asystenci rodziny (przedstawiciele ops), liczba rodzin zastępczych objętych współpracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i asystenta rodziny</p> <p>11. Liczba opracowanych wspólnie</p>

<p>z asystentami rodziny, tam gdzie jest prowadzona praca z rodziną biologiczną.</p> <p>12. Zgłaszanie do przysposobienia dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.</p> <p>13. Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej i pracownikom organizatora rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.</p> <p>14. Udział rodzin zastępczych i wychowanków w projekcie unijnym finansowanym ze środków EFS+ „Rodzina Razem”.</p>		<p>z asystentami rodziny, planów pomocy dziecku.</p> <p>12. Liczba zgłoszeń dzieci do przysposobienia.</p> <p>13. Liczba szkoleń, w których uczestniczyli koordynatorzy pracujący z osobami pełniącymi funkcję rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>14. Liczba działań zrealizowanych w Projekcie i liczba uczestniczących rodzin zastępczych i wychowanków.</p>
--	--	--

Realizacja zadania II – kadry i zasoby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i działającego w nim Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2024-2026

Rok Kalendarzowy			
	2024 r.	2025 r.	2026 r.
Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych	8	9	9

III. Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie sieradzkim

Plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zadania	Realizatorzy/Partnerzy; czas realizacji	Wskaźniki
1. Zachowanie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie sieradzkim na lata obowiązywania programu.	PCPR, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	1. Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zapewnienie opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie sieradzkim.		2. Liczba wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, którym zapewniono całodobową opiekę i wychowanie
3. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych		3. Liczba sporządzonych protokołów dotyczących dalszej zasadności pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej
4. Współpraca placówek opiekuńczo-wychowawczych z innymi instytucjami zaangażowanymi w problematykę pieczy zastępczej		4. Liczba zorganizowanych posiedzeń dotyczących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Ponoszenie kwalifikacji kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych poprzez udział w szkoleniach, warsztatach itp.		5. Liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra zatrudniona w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
6. Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych.		6. Liczba dzieci biorących udział w zajęciach z psychologiem, pedagogiem.
7. Działania ukierunkowane na uregulowanie sytuacji prawnej wychowanków umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.		7. Liczba wychowanków posiadających uregulowaną sytuację prawną.
8. Umożliwianie i pomoc w kontaktach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzinami biologicznymi.		8. Liczba dzieci, które utrzymują kontakt z rodzinami biologicznymi.
9. Kierowanie do placówek dzieci nieobjętych systemem rodzinnej pieczy zastępczej i zapewnienie im całodobowej opieki i wychowania.		9. Liczba dzieci, które są urlopowane do rodziców biologicznych.

10. Budowa i uruchomienie placówki opiekuńczo-wychowawczej w Sieradzu.	PCPR, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	
11. Ponowne uruchomienie Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej.	2024-2025	
12. Możliwości udziału w projekcie „Rodzina Razem” m.in. korepetycje z dojazdem w miejsce zamieszkania, wyjazdy, piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, wyjścia w miejsca kulturalne, szkolenia.	PCPR, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze 2024-2026	12. Liczba osób biorących udział w projekcie.

IV. Zapewnienie pomocy dla osób usamodzielnianych opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej, schronisko dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społeczne

Zadania	Realizatorzy/Partnerzy, czas realizacji	Wskaźniki
1. Wsparcie finansowe, poprzez przyznawanie pomocy na: - kontynuowanie nauki; - zagospodarowanie; - usamodzielnienie.	PCPR, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, wychowankowie, ośrodki pomocy społecznej, samorządy gminne, powiatowe urzędy pracy, organizacje pozarządowe, Starostwo Powiatowe w Sieradzu	1. Liczba osób, którym udzielono wsparcia finansowego.
2. Pomoc w opracowywaniu i modyfikowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia. Wsparcie w ich realizacji.		2. Ilość opracowanych Indywidualnych Programów Usamodzielnienia.
3. Wyznaczenie opiekunów usamodzielnienia dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.	Czas realizacji: I-XII 2024 I-XII 2025 I-XII 2026	3. Liczba wychowanków, którzy zakończyli proces usamodzielnienia.
4. Pomoc prawna i psychologiczna.		4. Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym.
5. Udzielenie pomocy w uzyskaniu warunków mieszkaniowych.		5. Liczba osób, które uzyskały pomoc mieszkaniową w zasobów gminy lub Skarbu Państwa.

6. Zabezpieczenie okresowego schronienia osobom usamodzielnianym z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w mieszkaniu usamodzielnienia.		6. Liczba osób, które uzyskały okresowe schronienie w mieszkaniu usamodzielnienia prowadzonym przez PCPR w Sieradzu.
7. Pomoc osobom usamodzielnianym w uzyskaniu zatrudnienia		7. Liczba osób, które skorzystały z proponowanych form zatrudnienia.
8. Możliwość udziału w zadaniach realizowanych w projekcie „Rodzina Razem” m.in.: wyjazdy integracyjne, doradca zawodowy, indywidualne kursy/warsztaty, treningi kompetencji społecznych.	PCPR, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, wychowankowie, ośrodki pomocy społecznej, samorządy gminne, powiatowe urzędy pracy, organizacje pozarządowe, Starostwo Powiatowe w Sieradzu Czas realizacji: 2024 - 2026	8. Liczba osób, które wzięły udział w projekcie.

**Wysokość środków finansowych planowanych w budżecie Powiatu Sieradzkiego na lata
2024-2026**

Rodzaj wydatku (w zł)	rok 2024	rok 2025	rok 2026
<i>RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA</i>	4.431.691	4.874.860	5.362.346
Rodziny zastępcze w tym: świadczenia społeczne, wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych i pochodne od nich, wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, promocja rodzicielstwa zastępczego, organizacja Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, szkolenia rodzin zastępczych	3.889.375	4.278.313	4.706.144
Rodzinny Dom Dziecka w tym: świadczenia społeczne, wynagrodzenia osobowe, bezosobowe i pochodne od nich	365.182	401.700	441.870
Usamodzielnieni wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej (świadczenia na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, i zagospodarowanie w formie rzeczowej)	177.134	194.847	214.332
<i>INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA</i>	3.203.625	3.453.373	3.734.518
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tomisławicach	2.292.868	2.522.155	2.774.370
Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Godynicach	789.760	798.121	813.742
Usamodzielnieni wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej (świadczenia na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie w formie rzeczowej)	120.997	133.097	146.406

Adresaci Programu:

- kandydaci do sprawowania funkcji rodzinnej pieczy zastępczej
- osoby sprawujące funkcję rodzinnej pieczy zastępczej
- wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej
- kadra organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
- kadra placówek opiekuńczo-wychowawczych

Źródła finansowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej:

- budżet Powiatu Sieradzkiego
- budżet Państwa
- budżety samorządów powiatowych (art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)
- budżety samorządów gminnych (art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)
- odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej
- środki pozyskane w ramach programów Unii Europejskiej

Zakładane rezultaty Programu:

1. Rozpoczęcie funkcjonowania nowych rodzin zastępczych zawodowych - zgodnie z założonym w Programie limitem.
2. Wzmocnienie systemu merytorycznego wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej jako jednego z elementów wspierania osób wykonujących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Podnoszenie kwalifikacji kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
5. Spełnienie priorytetowego celu pieczy zastępczej jakim jest zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej – współpraca z asystentami rodziny przy realizacji planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej oraz stworzenie dziecku możliwości posiadania własnej rodziny (przysposobienie).
6. Zapewnienie opieki i wychowania w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.
7. Efektywne wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Koordynator Programu

W imieniu Powiatu Sieradzkiego realizatorem Programu i jego koordynatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu.

Monitorowanie Programu

Monitoring Programu będzie dokonywany w oparciu o analizę efektów podejmowanych działań zamieszczonych w zawartych w Programie wskaźnikach.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej odbywać się będzie na podstawie analizy danych z dostępnych sprawozdań i raportów na poziomie gmin i powiatu i będzie składane w formie:

- corocznego sprawozdania składanego Radzie Powiatu z realizacji Programu, który będzie stanowił załącznik do Sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu. Termin składania sprawozdania z monitoringu:
 - kwiecień 2025
 - kwiecień 2026
 - kwiecień 2027
- corocznego sprawozdania składanego Radzie Powiatu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

